

ELS PARTITS NACIONALISTES, PREOCUPATS PER LA CAMPANYA

Un debat avorrit i poc interessant

La setmana passada, amb l'inici del debat parlamentari a les Corts espanyoles sobre política de seguretat i defensa, alguns partits nacionalistes expressaren preocupació pels continguts de la campanya atlantista.

Josep M. Sanmartí (Madrid) i V. Partal

Des de fa dos anys, els grans debats al Congrés dels Diputats tenen el mateix esquema, que es pot resumir de la manera següent: en una primera part, el president González i el cap de l'oposició conservadora, Manuel Fraga, sostenen sempre un enfrontament personal amb un confús intercanvi de brega, de referències més o menys obertes al passat, d'insinuacions mig velades, d'ambigüitats i de manifestacions apocalíptiques i tremendistes. El ben cert és que en aquest «cos a cos» no se sol aclarir res, si bé el president Felipe González té quasi sempre al seu favor el maximalisme i, a vegades, l'histrionisme del seu oponent, cosa que sistemàticament li dona

avantatge en aquestes topades dialèctiques.

Això és important perquè, davant l'opinió pública, el grup parlamentari que hauria de tenir més pes polític, i per tant més penetració, es desqualifica ell mateix. No és solament la majoria absoluta del PSOE qui decideix en aquests debats, sinó també la manca d'una oposició capacitada i ben situada políticament.

La segona part del debat consisteix en l'esforç desplegat per les minories per tal de reconduir la discussió i alçar el llistó de les argumentacions. El seu inconvenient principal és l'escàs pes polític i parlamentari que tenen al congrés dels diputats i, de vegades, els seus compromisos en unes altres àrees, com és el cas actual del PNB.

En el debat de la setmana passada

aquest sistema funcionà com és habitual. Però aquesta vegada hi havia una particularitat important. Era el govern qui havia de dur tota la iniciativa, qui havia de convèncer des del primer moment fins al darrer, qui havia de cercar suports al seu projecte de política exterior i de defensa. No era, com en ocasions anteriors, una posició defensiva (com en el cas Flick o l'espionatge dels partits) o un tràmit parlamentari que guanya sistemàticament la majoria dels vots, com és el cas de les grans lleis. Era una operació política i també social de gran abast, que el govern central perdé perquè no sabé canviar l'esquema de sempre, ni es preocupà per buscar aliats per endavant. La seua posició resultà, al capdavant, afeblida perquè no va eixir-ne enfortida.

Felipe González refusà també sistemàticament de declarar d'una manera solemne que el referèndum, el resultat, serà tan vinculat per al PSOE com diuen que serà per al govern. Dit d'una altra manera: ¿unes eleccions generals poden invalidar un presumpte resultat negatiu en el referèndum? Si no hi ha aquest compromís previ, en el cas d'un «no» a l'OTAN, la solució resultaria fàcil: o bé l'electorat atorga la majoria a un partit antiatlantista, cosa impensable ara per ara, o bé se l'embeina i accepta el reingrés en l'Aliança, reingrés que figurarà segurament en el programa de tots els partits possibles guanyadors de les eleccions.

Dirigents com Eduard Martín Tóval han abonat obertament aquesta sortida: el referèndum no vincula el PSOE. D'altres de més prudents, com Guillermo Galeote, han reconegut

Diverses imatges d'una campanya per debatre un tema poc susceptible a vel·leïtats «autonomistes».

Un debat que no aclarí res

Qualsevol observador desapassionat que seguís el debat de la setmana passada sobre l'OTAN va poder comprovar que les qüestions claus d'aquest assumpte no eren aclarides i que els aspectes essencials de la polèmica continuen tan foscos com abans, per culpa, sobretot, de Felipe González. Per exemple, ningú no explicà ni gens ni mica quins han estat els motius *concrets* que han portat el gir radical del PSOE en aquest terreny.

«Hem canviat de posició, perquè hi ha raons importants per fer-ho», digué González. Però no n'hi ha prou dient que s'ha canviat (cosa òbvia) ni argumentant l'experiència de quatre anys dins l'Aliança Atlàntica i l'ingrés

al Mercat Comú com a factors determinants.

Cal explicar bé —amb detalls si cal— el contingut d'aquesta experiència per començar a conèixer amb qui ens la juguem d'ara endavant. Per la mateixa raó, calia precisar les «obligacions» defensives que comporta l'ingrés a la Comunitat Econòmica Europea, les obligacions específiques, no només les d'ordre plural o sentimental. ¿És segur que l'Estat espanyol no podia participar en la defensa europea i occidental mitjançant altres fórmules que no fossen l'atlantista, com en el cas irlandès? ¿De debò que no hi ha eixides participatives alternatives, descomptant les purament neutralistes? Ningú no ho sap i res no s'aclarí en el debat.

com a principi que el resultat, sigui quin sigui, comprometrà totes les forces democràtiques tant sí com no. Tot i això, el diputat Francesc Vicens (Esquerra Republicana de Catalunya) va haver de recordar durant el debat que la voluntat popular expressada mitjançant un referèndum només pot ser revocada a través d'un altre referèndum.

Tercera qüestió important que no especificà el president Felipe González. En cas de permanència, ¿què vol dir exactament «no integrar-se en l'aparell militar de l'OTAN»? ¿En quins organismes entraria i en quins no? Concretament: ¿quins compromisos s'acceptarien i quins es rebutjarien?

En l'ordre pràctic cal preguntar-se: si la ciutadania desautoritza l'actual

NOVETATS EN LLIBRES

TERRA GUANYADA I ALTRES CONTES

Gonçal Castelló
Col·lecció «L'Aplec», 128 pàgs.

Carlins, roders, la contesa del 1936, les presons franquistes, tot això sota l'esguard d'un escriptor català de Gandia, d'una vigoria i un tremp humà admirables.

EL LLAMP

LLIBRES ESCOLARS FANTÀSTICS

Jaume Trilla
Col·lecció: Barcanova/Educació

A partir dels llibres escolars no convencionals (fantàstics, infreqüents, succedanis...), l'autor reflexiona a l'entorn dels llibres de text, a l'entorn de l'escola i a l'entorn de l'educació.

BARCANOVA

DICCIONARI CASTELLÀ-CATALÀ

Els diccionaris de l'Enciclopèdia.
De venda en llibreries.

ENCICLOPÈDIA CATALANA

EL MISTERI D'ELX

Edició a cura de **Lluís Quirante**

Amb aquesta publicació es posa a l'abast dels lectors una de les creacions més velles i suggestives de la nostra literatura clàssica.

GREGAL LLIBRES

ESPAI I SOCIETAT A LA BARCELONA PRE-INDUSTRIAL

A. Garcia Espuche
Manuel Guardia Bassols
Col·lecció Curs d'Història de Catalunya, núm. 9.

Un estudi de les relacions entre espai i societat.

EDICIONS DE LA MAGRANA

VIATGES

Jacint Verdaguer. A cura de Narcís Garolera
El Garbell, 19, 128 pàgs.

Fa més de seixanta anys que el lector no tenia accés a la prosa de Verdaguer en uns relats originals i plens d'interès sobre països d'Europa i el Nord d'Àfrica.

EDICIONS 62

QUATRE ESCRITORS MARGINATS:

Enric Jardí, Jaume Brossa, Diego Ruiz, Ernest Vendrell, Cristòfor de Domènech

Premi Josep Pla d'Assaig (Palafrugell, 1983)

CURIAL EDICIONS CATALANES, S. A.

LES CIUTATS INVISIBLES

Italo Calvino

Els viatges de Marco Polo, vistos per Italo Calvino. Col·lecció Tros de Paper núm. 12.

EDITORIAL EMPÚRIES

EL PAIS DELS CECS

H. G. Wells
Col·lecció Gregal Juvenil.

Una apassionant història d'un dels clàssics de la literatura d'aventures.

GREGAL LLIBRES

BOCCATO DI CARDINALI

Ofèlia Dracs
La Unitat, 100
2a edició

Un recull d'històries gastronòmiques contades durant un àpat celebrat pel papa Alexandre VI, enmig de la Roma violenta i sensual dels Borja.

TRES I QUATRE

Congrés —amb una immensa majoria atlantista— podria aquest, constitucionalment, continuar legislant com si res? ¿Continuaria sent representatiu? ¿Tindria la mateixa legitimitat que ara? Ningú no ho sap.

Però al marge d'aquestes grans qüestions, quedaren sense resposta moltes altres preguntes. ¿Per què, per exemple, no hi ha interès a entrar en contacte amb el govern portugués per estudiar la possible desnuclearització de tota la península ibèrica, tal com s'està intentant als Balcans o a Escandinàvia? ¿Per què es refusa de trameure al Congrés el Pla Estratègic Conjunt, discutir-lo entre tots i després pactar la política de seguretat i defensa, dins o fora de l'Aliança segons convingui? ¿Què vol dir això que els interessos defensius de l'OTAN i els d'Espanya coincideixen al cent per cent?...

Són massa preguntes encara sense resposta per poder considerar proficients el debat, fins i tot des de posicions atlantistes (la rendibilitat electoral ja és una altra qüestió). Per això, el president no pogué convèncer i per això, malgrat el consens sobre la permanència d'Espanya en l'OTAN —reflexit en la votació del 27 de desembre i en el transcurs del debat—, els socialistes hauran de dur sols, sense consens intern, la nova política exterior de defensa en el marc de l'OTAN.

La posició dels nacionalistes

«No tinc clara quina és la finalitat d'aquest referèndum». La sentència de Miquel Roca Junyent, portaveu de la Minoria Catalana, expressada després de la rèplica de Felipe González a la seua primera intervenció, defineix ben a les clares l'esperit amb què el grup de diputats de Convergència i Unió observa el llarg debat sobre l'OTAN, mantingut des del primer moment.

Roca, que parlà, com és norma en les seues darreres intervencions, tant des del seu lloc de portaveu de Minoria Catalana com des de la seua projecció de líder del Partit Reformista Democràtic, reconduí el diàleg iniciat per González i Fraga cap a una sèrie de qüestions que havien estat passades per alt.

Així, plantejà a la cambra si el motiu principal del debat i el referèndum no seria una operació per «refer» la credibilitat del govern socialista i interrogà Felipe González sobre quina seria la posició del PSOE en les pròxi-

LLIBRERIA TRES I QUATRE

Pérez Bayer, 11. Tel. 352 91 10. 46002-València

mes eleccions, cas de perdre el referèndum. Una pregunta que Felipe González no volgué contestar.

Roca es mostrà especialment dur respecte al tema de Gibraltar recordant al PSOE que aquest mateix partit havia al·legat la inconstitucionalitat de la integració en l'OTAN abans que no quedàs resolt el problema de la sobirania sobre el penyal.

Roca, molt especialment en aquest punt, realitzà un plantejament clarament a nivell d'estat, allunyat en principi dels interessos que se suposen específics de la minoria nacionalista catalana. La referència —implícita o explícita— al marc espanyol en el debat va ser, però, una constant de tots els grups parlamentaris, a la qual no pogué escapar ni el diputat d'Euskadiko Ezkerra Juan María Bandrés.

El representant de l'altra força nacionalista amb escó al Congrés de Madrid, Francesc Vicens, d'Esquerra Republicana de Catalunya, es mostrà particularment incisiu i acusà Felipe González de «volar-nos ficar en l'aventura de l'OTAN». Segons Vicens, aquesta és una manera de «fer-nos participar activament en la tercera guerra mundial».

Contràriament al que s'havia esdevingut amb els altres grups parlamentaris, Vicens aprofità la seva intervenció per realitzar un fort atac contra l'OTAN i contra els Estats Units: «Nosaltres haguérem de suportar durant quaranta anys el règim franquista sense l'ajut de ningú, quan els Es-

Manifestació a València, el dia que començà el debat al Parlament.

tats Units haguessin pogut acabar amb ell només movent un dit».

¿Una campanya cañí?

Al carrer, mentrestant, tenien lloc les primeres mobilitzacions de pre-campanya, entre les quals la manifestació que aplegà unes quinze mil persones a València fou una de les més importants.

I un fet destacat d'aquestes mobilitzacions era les contínues al·lusions al marc estatal amb un llenguatge volgutament nacionalista. Un llenguatge que hauria de provocar reticències en els distints partits nacionalistes no presents al Parlament de Madrid.

En el cas del Partit Socialista de Mallorca, aquesta no-presència a les Corts suposaria una discriminació

respecte a d'altres forces polítiques sense quasi representació a les Illes. El PSM veurà dificultada la seua campanya, malgrat els seus representants al Parlament, un aspecte aquest que destacava Bernat Aguiló en ser qüestionat sobre l'opinió respecte a la campanya i el debat sobre el referèndum. «A mi, m'ha fet la impressió que no han quedat les coses clares. Ningú no ha deixat clar què representa l'OTAN i s'ha notat molt l'absència d'una veu decididament pacifista».

La preocupació pel sentit espanyolista que podria prendre la campanya —compartida per Aguiló— era interpretada, però, com a lògica: «Els partits espanyolistes han de fer política espanyolista i, precisament, les qüestions de defensa ajuden a la mitifica-

Un pols que torna a bategar

Els «tics» d'una campanya

A les persones, com jò, lentes de reflexos matinals, la sorpresa de trobar-se amb segons quins símbols, emblemes, cartells, crides, en el moment de traspasar el portal de la finca, els pot resultar quasi traumàtica.

I traumàtica ha estat la proliferació de lemes, signes, senyals i mites nacionalistes espanyols que sembla haver-se apoderat —d'una banda i de l'altra— de la campanya sobre el referèndum.

Des del govern, el «jove guitarrista somrient», que deia sant Tierno Galvan, i els seus acòlits, han martellejat sense esma la tesi «nosaltres hem rectificat i ara fem el que fem perquè és allò que respon als interessos nacionals», «a Espanya», «al nostre poble» i fins i tot «a la pàtria», segons el grau d'excitació dialèctica en què es trobe l'orador. Res de nou. Típic dels governs de Madrid. Deu anys després de la mort del darrer espanyol il·lustre, i superada la fase de desconcert en què tots els partits i partidets crearen comitès federals i de «sus nacionalidades», el pols nacional de l'Espanya una torna a

bategar, sembla, amb força. Amb tanta força que ja se'ls ha restaurat fins i tot a aquells que, per un excés de sensibilitat democràtica segurament, més s'havien resistit a tornar a enarborar les ensenyes de Lepant, Trafalgar, Flandes i Guanahaní.

Feu una ullada a les parets i mireu els cartells de les formacions polítiques a l'esquerra del PSOE. Amb honoroses excepcions l'estètica resulta —diguem-ho suauement— preocupant: coloms que esdevenen mapes d'Espanya i illes adjacents, afusellaments del dos de maig (Napoleó ressuscita Espanya et necessita!), estendards de les legions romano-reaganianes clavant-se en l'ànima (Madrid, ¿quina si no?) d'Espanya, apel·lacions a la «independència nacional» (sense accent, en espanyol), marxes sobre la capital de totes les províncies...

És preferible pensar que es tracta d'una badada conjuntural i que —almenys alguns— ho rectificaran. Perquè, si no, per dir-ho a la madrilena, «vaya tela...» □

ció de l'estat». El PSM està decidit a adreçar-se directament als mallorquins en la campanya demanant el seu no a l'Aliança Atlàntica. «No tenim decidit encara l'eslògan, però serà segurament: «Mallorca per la pau. No a l'OTAN».

Pere Major, secretari d'Organització d'Unitat del Poble Valencià, també destacava com «des de la dreta, però també molt des de l'esquerra», la campanya anava adquirint uns matisos clarament estatalistes. «La Plataforma Cívica —n'és un exemple— parla constantment de «sobirania nacional d'Espanya», un concepte —afegia Major— que per a nosaltres és ben lluny». Aquest argument és el que explica la no-presència de la UPV al si de la Plataforma, tot i la seua recomanació de votar «No» en el referèndum. «Nosaltres pensem fer una campanya nostra, valenciana, en la qual cridarem els valencians i les valencianes a oposar-se a l'OTAN».

Pel que fa al debat parlamentari, la seua impressió era que «el PSOE té la seguretat absoluta que ha de guanyar». «Hi ha hagut una certa pantomima al Parlament, perquè allí ningú no debatia clarament sobre l'OTAN, i és un problema perquè hi ha, segura-

Roca parlà des de CiU i com a líder del PRD.

ment, una gran majoria de persones que se senten neutralistes i no s'hi veuen representades. L'allau propagandística a través dels mitjans de comunicació podrà forçar a un canvi de posició a un sector de gent que podria ser determinant del resultat de la votació».

El Moviment de Defensa de la Ter-

ra, finalment, va fer públic un comunicat dijous passat en què avisava «de l'atzucac en què s'ha col·locat el moviment pacifista, reclamant la convocatòria d'un referèndum on la desproporció de mitjans entre els partidaris del no i els del sí és tan palesa».

Per a Salvador Balcells —de l'MDT— a més, «l'efecte espanyolitzador de la campanya era de preveure i difícil d'evitar». Per als independentistes, que aconsellen la no-participació al referèndum, i per tant, l'abstenció, «la lluita contra l'OTAN no és cosa d'un dia, entre altres coses perquè tampoc no depèn dels espanyols la decisió final sobre la permanència».

Fonts dels dos partits parlamentaris catalans, CiU i ERC, declinaren pronunciar-se, amb matisos diferents, sobre el possible plantejament espanyolista de la campanya del referèndum. «Ja se sap allò que deia Josep Termes dels marxistes caní. Ara ja no són marxistes, però els queda el caní».

Aquestes paraules d'un dirigent nacionalista eren el resum d'un estat d'ànim no compartit, evidentment, per tots els nacionalistes, però quasi. □

ENCARA 'NO SOU SOCI?

ACCIO CULTURAL DEL PAIS VALENCIA

BUTLLETI INSCRIPCIO

1r. cognom _____ 2n. _____

Nom _____ Professi6 _____

Lloc de naixement _____ Any _____

Domicili _____ Tel. part. _____

Poblaci6 _____ D.P. _____

Domicili treball _____ Tel. treball _____

Poblaci6 _____ S'ha fet soci d'Acci6 Cultural del Pa6s Valenci6, amb una quota trimestral de:

Fer una creu on calga:

- Mil
- Mil cinc-centes
- Tres mil
- Ptes. (quantitat superior a fixar pel soci)

DOMICILIACIO BANCARIA

Senyora

Carrer _____

Poblaci6 _____

Banq. _____

Carrer _____

Poblaci6 _____

Compte Corrent/Llibreta n6m. _____

Titol. del compte _____

Instiguts. srs.: _____

Els p6gue atenguen, amb c6rrec al meu compte i fins nova ordre, els rebuts de ptes. _____ que (periodicitat) _____ els seran presentats per ACCIO CULTURAL DEL PAIS VALENCIA.

Aprofite l'avinentesa per a saludar-los ben cordialment.

_____ de _____ de 198 _____

Signatura

FEU-VOS-EN ARA MATEIX!

ACCIO CULTURAL DEL PAIS VALENCIA C/. Morat6n. 15-8a.-Tel. 96/351 17 27 - 46001-Val6ncia